

S takim potencialom članov ZK, kot ga imamo v naši občini, moramo postati bistveno bolj ofenzivni in učinkoviti

Ivo Krč je v svojih uvodnih besedah najprej opozoril na zaostrene razmere v naši družbi. Ob upravičeni kritičnosti in priznavanju slabosti našega delovanja pa moramo upoštevati, da smo v težkih gospodarskih in zapletenih političnih razmerah le dosegli določen napredek.

Po drugi strani pa se pojavljajo resni problemi v poslovanju. Resolucijskih usmeritev ne uresničujemo. To se naša zlasti na rast družbenega proizvoda občine in večanje števila organizacij združenega dela, ki posluje na meji rentabilnosti. Zmanjšuje se reproduktivna sposobnost, še vedno nismo dovolj obnovili zastarele opreme in uvedli novejših tehnologij, pojavlja se slaba organizacija dela. Težave povzročajo pogosto spreminjanje pogojev gospodarjenja.

Komunisti se ne moremo sprijazniti z dejstvom, da se z različnimi administrativnimi posegi zagotavlja komaj minimum tistega kar je naša temeljna vrednota, to je da ima sleherni človek sposobnost za delo, možnost, da si z delom in rezultati dela sam zagotavlja pogoje

za normalno delo in življenje. Nevzdržno je, da je na primer pod nenehnim vprašanjem zagotavljanje sredstev za delovanje ustanov in za osebne dohodke delavcev v kulturi, šolstvu, zdravstvu. Gre za posledice neustreznega vrednotenja pomena družbenih dejavnosti.

Poudarki iz govora Iva Krča, predsednika OK ZKS Ljubljana Center

Izhod iz krize je možen le z večjo samostojnostjo organizacij združenega dela in z delovanjem trga ne pa s stalnimi posegi države, nestabilnimi pogoji gospodarjenja ter neučinkoviti

tim administriranjem, ki objektivno blokira ustvarjalnost in pobude ljudi, ter pogojuje razmišljanje naravnano na preživetje.

V tej občini vidimo perspektivo nadaljnjega razvoja predvsem v razvijanju manjših proizvodnih enot, ki bodo temeljile na znanju in visoki tehnologiji. Pri uresničevanju teh usmeritev se na eni strani soočamo s premajhno zavzetostjo enega dela občinske uprave, z uradniško logiko, ki se ni pripravljena odtrgati od ustaljenih in lagodnih poti in se z večjo strokovnostjo zavzeta za hitrejši in kvalitetnejši razvoj ter prevzeti večjo odgovornost. Po drugi strani ima združeno delo premalo razvojnih programov in tudi ni dovolj učinkovito.

Z aktivnostjo komunistov moramo namesto lagodja in samozadovoljstva spodbujati večjo zavzetost organizacij združenega dela pri organiziranju novih proizvodnih dejavnosti.

Prepočasno in neodločno reorganiziranje stanovanjskega gospodarstva ter zastoj v stanovanjski gradnji nas opozarjajo, da se bomo znašli v še večjih stanovanjskih težavah.

Problem delovanja komunistov na terenu je vprašanje, ki ga pogosto ponavljamo in ne uspešno uspešno razrešiti niti s prevezovanjem niti z zadolževanjem komunistov za delo v krajevnih skupnostih. Z večjim vključevanjem komunistov moramo zagotoviti razvoj krajevne samouprave.

Za mlade je edino sprejemljiva pot vsebina našega dela večja odgovornost na vprašanja in pobude mladih in možnost, da bodo mladi videli uresničevanje svojih perspektiv v programu zveze komunistov.

Idejno-politična opredelitev v socialistični zvezi do javnega dialoga, drobnega gospodarstva, vlaganj zasebnih sredstev v gospodarstvo, zemljskega maksimuma, odzivanja na vprašanja ekologije, zamisli o civilni družbi, o novih družbenih gibanjih o verbalnem delu in o represiji in o drugih vprašanjih, vse to so zadeve, ki so vodile vodstvo zveze komunistov Slovenije, da je oblikovalo vrsto idejnopoličnih izhodišč za delovanje in politične akcije. Tak pristop ima ambicijo, da socializem s človeškim obrazom ponovno vključimo v svetovne razvojne tokove.

Gre za očiten spopad z administracijo kot predstavnikom države, ki vedno bolj jemlje iz rok delavcev, njihovo ustavno opredeljeno pravico do samoupravljanja in odločanja o rezultatih svojega dela. Očitno pa gre tudi pri tem še vedno za dokaj slabo informiranje delavcev zlasti, kadar gre za ekonomski položaj posamezne dejavnosti na trgu, kot se vedno prisotne miselnosti, da je družba dolžna zagotoviti materialna sredstva ne glede na rezultate dela.

Komunisti morajo biti aktivno vključeni v dejavnosti socialistične zveze in sindikata na področju javne razprave o osnutku ustavnih dopolnil. Odprto in argumentirano moramo razpravljati o ponujenih rešitvah ter se predvsem zavzeti za njihovo presojo, zlasti o tem ali krepijo položaj združenega dela ali omogočajo širše upoštevanje ekonomskih zakonitosti, hitrejši tehnološki in kulturni razvoj, uresničevanje enakopravnosti narodov in narodnosti in odgovornost republik in pokrajin za lasten in skupen razvoj, za razvoj delegatskega skupščinskega sistema in za utrjevanje pravic in svobod človeka in občana. Zavrniti moramo neupravičene napade na temeljna ustavna načela, prav tako pa tudi na vodilno družbeno vlogo zveze komunistov. Opredeliti se moramo in ugotoviti, katere od predlaganih rešitev za delovne ljudi in občane pa tudi za slovenski narod in ljudstvo Slovenije ne morejo biti sprejemljive in jih slovenska skupščina ne more podpreti.

S takim potencialom članov zveze komunistov kot ga imamo v naši občini moramo postati bistveno bolj ofen-

zivni in učinkoviti. Večji poudarek moramo dati pretoku idej, mnenj in stališč.

Razprava v »družbeni« skupini: Dejavnosti, ki niso le poraba

Francšek Drofenik je opozoril na prevelik razkorak med deklariranimi načeli in dejanskim vrednotenjem dela, ustvarjanja, vloge in položaja kulture, delavcev v kulturi in enakopravnega razvoja in enakopravnega položaja delavcev v kulturi in družbenih dejavnostih. Dokumenti OK ZKS o kulturi izjemno jasno in konkretno govorijo o položaju invlogi kulture. Nova stališča niso potrebna. Potrebno je, da bolj spoštujemo in uresničujemo tisto, kar smo sprejeli.

Franc Mravlje je razpravljal o zoženju materialnih pogojev v UKC in v zdravstvu sploh. Realno razpoložljiva sredstva so se zmanjšala na minimum. To ne ogroža samo nujno potrebne razvojne koncepte UKC, temveč tudi obseg in kvaliteto programov. Marsikaj gre že v škodo bolnikov. Končno se moramo vprašati, čemu moramo krčiti programe. Jasno se moramo opredeliti, kako, kje, kaj in zakaj ter kdo bo za vse to odgovarjal. Ob hitrem razvoju medicine, prepočasnem obnavljanju in posodabljanju opreme, kljub visoko kvalitetnim storitvam, bomo kmalu zaostali. V zvezi s prekinitvami dela v zdravstvenem domu je opozoril na razkorak pri osebnih dohodkih med delavci z nižjo in srednjo izobrazbo. Tudi v prihodnje ne bodo mogli pristajati na rešitve, ki bi pomenile poslabšanje izhodiščnega položaja delavcev v primerjavi z delavci v združenem delu.

Tone Štefanec je opozoril na nujnost večjega povezovanja med kulturo, gospodarstvom in znanostjo.

Lojze Cepuš je razpravljal o vse bolj odprtih tokovih obveščanja, ki ne dopuščajo zaostajanja na tem področju. Kljub mnogim glasilom in časopisom so krajan kot tudi delavci v DO premalo obveščeni, kar so pokazali tudi zadnji štrajki v DO. Zato je potrebno občane bolj objektivno in pravočasno obveščati, prav gotovo pa anarhistični članki, ki se zadnje čase pojavljajo v raznih časopisih ne vodijo nikamor, pa čeprav ne gre zapostavljati svobode tiska. Poleg javnega obveščanja je potrebno tudi več besednega dela med krajin. Zbori krajanov vse preveč tonejo v pozabo, pa tudi komisije za informiranje pri KK SZDL bodo morale poživiti svoje delo. Govoril je tudi o racionalizaciji občinskih glasil. Racionalizacija da, toda ne ukinjanje glasil, saj je za marsikatero z nizkimi osebnimi dohodki naše glasilo Dogovori edini vir obveščanja. Iščimo rezultate v kvaliteti ne pa v ukinjanju. Predlagal je, da se v okviru mesta Ljubljane dogovorimo o vsebinskem, kakovostnem obveščanju. V razpravi o delegatskem sistemu v KS pa je predlagal, da se bolj podrobno dogovorimo kaj spada v pristojnost občinskih organov in o čem naj bi se krajan odločali sami.

Jurij Holy je dejal, da Radio Ljubljana že 60 let in TV že 30 let uspešno delujeta v celovitosti informiranja v naši družbi. Radio oddaja dnevno 24 ur. Nato je govoril o idejnopoličnih vprašanjih radia in TV programov ter o težkem materialnem položaju radijske hiše, saj včasih nimajo niti sredstev za trakove, magnetofone in drobne nepogrešljive potrebe za nemoteno delovanje.

Franci Polak je razpravljal o odgovornosti. Čim višji je nekdo na družbeni lestvici tem težje je iskati odgovornost. Uveljavljanje odgovornosti moramo sprožiti na vseh ravneh, pa tudi v osnovnih organizacijah ZK, kjer še niso začeli obravnavati odgovornosti lastnih članov, pa naj kotirajo še tako visoko. Govoril je tudi o delitvi OD, izvajanju družbenega dogovora o delitvi OD in samoupravnih sporazumov. Porajajo se tehnokratske zamisli, kar dodatno povzroča zaupanje v naši samoupravni sistem.

Iztok Winkler je menil, da se ob današnjih razpravah o prenovi dela komunistov vedno znova poraja vprašanje, kako spremeniti metode in vsebino našega dela ter kje so nam potrebni morebitni korektivi. Res da pri nadaljnji demokratizaciji naše družbe nastajajo določene dileme, vendar smo v preteklem obdobju napravili veliko. Rezultati so tu in jih ni mogoče opoekati. Res da so tudi sivine, ki kličejo k hitrejšemu reševanju razmer. Najprej je potrebno ustvariti pogoje in ujeti korak z revolucionarnimi spremembami v sodobnem poslovanju.

Ljubljana potrebuje najmanj tisoč inženirjev – strokovnjakov za različna področja. Govoril je o racionalizaciji poslovanja, poenotenju dela in nalog ljubljanskih občin ter sisov, saj bi se določene naloge lahko združile. Omenil je tudi predloge o spremembi ustave ter se zavzel za bolj aktivno vlogo komunistov znotraj socialistične zveze.

Irena Zupančič je opozorila na pomanjkanje sredstev za raziskovalno dejavnost. Vsako zaostajanje na tem področju pomeni korak nazaj. To občutijo tudi v UKC, kjer je napredek v zdravstvu še bolj skokovit. UKC mora iti v korak s časom in uvajati nove metode dela ter pedagoško in raziskovalno delo sprejeti kot temeljne dejavnosti UKC.

Vid Štampihar je menil, da so teze za konferenco ZKS in programske usmeritve ZKS jasna opredelitev nas samih. Zato potrebujemo na vseh vodilnih mestih in funkcijah najboljše ljudi, takšne, ki jim ljudje zaupajo. Republika je odgovorna za lasten razvoj. Tu kompromisa ne more biti. Zato je potrebno pospešiti idejno, organizacijsko in moralno prenovu ZK in podpreti dokaj jasen razvojni koncept slovenskega gospodarstva. Ustavne spremembe in teze za konferenco ZK so dovolj velika možnost za bogato razpravo in za uspešno nadaljnje delo.

Angelica Likovič je kritizirala krčenje programov osnovnih šol. Najprej je

Gradišče v NOB

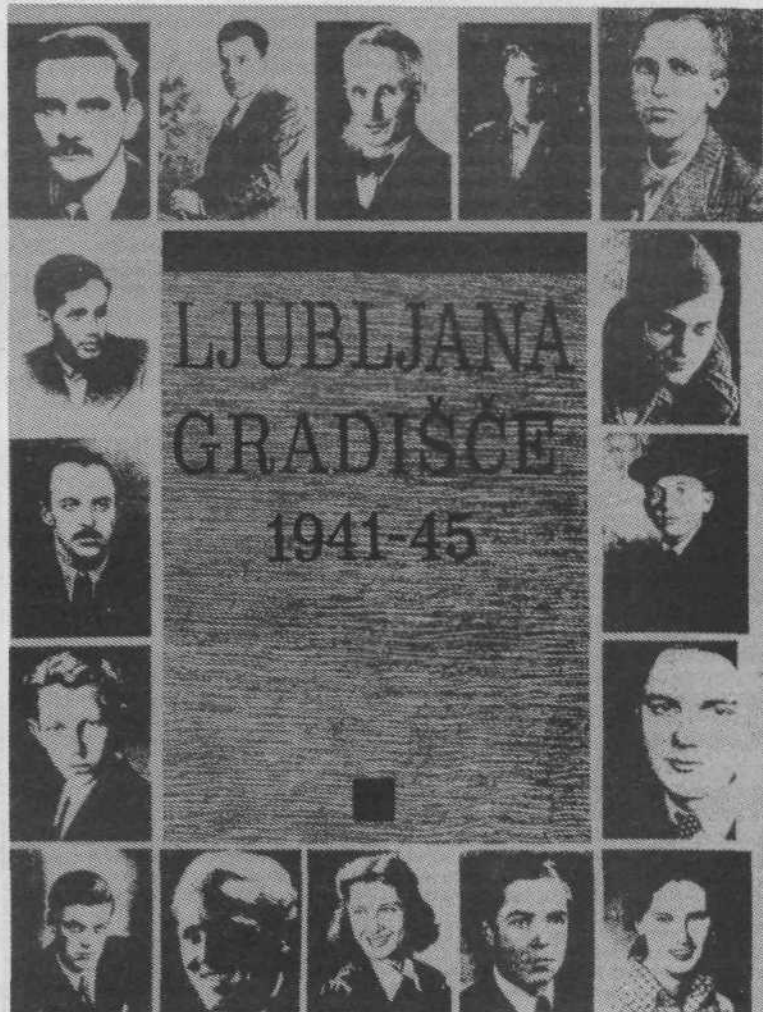
Krajevna organizacija ZZB NOV je konec lanskega leta izdala knjižico z naslovom Ljubljana Gradišče 1941/45, v kateri na sedemdesetih straneh opisujejo organizacijo OF na Gradišču, Rimski cesti, Gregorčičevi ulici, Tržaški cesti in Vrtači, v ustanovah, obrtnih delavnicah in podjetjih na tem območju. V tem delu je prikazana tudi dejavnost mladine in narodne zaščite.

Na podlagi zapisov medvojne dejavnosti OF je mogoče rekonstruirati tamkajšnjo organizacijo, spremembe v njenem delovanju in obnavljanju, hkrati pa so v tem delu tudi podatki, ki bodo prispevali k osvetlitvi dela mestnega vodstva odpora. Na koncu so tudi življenjski in slike žrtev fašističnega nasilja.

Izdajatelj je bil nemajhen organizacijski in založniški podvig, ki je prispeval, da imamo sedaj »pokrito« s podobnimi opisi več kot polovico krajevnih skupnosti v naši občini.

Omenjeno delo je lahko napisano, moderno in privlačno oblikovano. Cena je 2500 din. Naročite jo lahko na krajevni skupnosti Gradišče.

T. L.

Naslovna stran nove publikacije

(Nadaljevanje s 3. strani)

Samoupravna socialistična družba bi morala biti sinonim za civilno družbo. Zaradi tega bi morali v ustavi bolj poudariti, da je osnova te družbe človek z vsemi pravicami in dolžnostmi, ki mu gredo kot svobodni osebnosti v demokratično organizirani družbi. Humanizem, kot temelj samoupravne socialistične družbe, bi moral dobiti ustrezno mesto in poudarek tudi v ustavi.

Lastnina in dohodek

V ustavi bi moralo biti določeno, da država zagotavlja pravno varnost vseh oblik lastnine in da obravnava vse vrste lastnine enakopravno. Sam pojem družbene lastnine, kot prevladujoče oblike lastnine, bi morala ustava vezati na pravico do upravljanja po organizaciji združenega dela, ki bi morala biti titular družbene lastnine z edino omejitvijo, da tega dela družbene lastnine ne sme odtujiti, ampak ga mora po načelu dobrega gospodarja stalno krepiti in večati. Z ustavo bi moralo biti določeno ne samo, da je protiuustavni vsak akt in dejanje, s katerim je prizadeta družbena lastnina, ampak tudi

vsak akt države, s katerim se organizaciji združenega dela omejuje pravica svobodnega razpolaganja z zakonito ustvarjenim dohodkom. Vsaka organizacija združenega dela bi morala imeti pravico, da v pogojih tržnega gospodarstva, na podlagi svojega lastnega in skupnega interesa vloga svoj kapital ali ga združuje z drugimi organizacijami združenega dela ali zasebniki s pravico samoupravljanja v odvisnosti od velikosti svojega deleža. Država lahko v teh primerih nastopa le kot usmerjevalec, ki s svojo davčno in kreditno politiko, pospešuje vlaganja v manj razvita področja države ali vlaganja v modernizacijo proizvodnje.

Samoupravljanje

Vlogo države in njenih organov bi morali postaviti v vlogo zagotavljanja primernih pogojev za razvoj samoupravljanja. Obveznost izvajanja samoupravnih sprejetih odločitev bi morala biti državno sankcionirana. To bi dejansko pomenilo odmiranje države v upravljaljskih funkcijah in ohranjanje države v funkciji varovanja samoupravljanja kot osnovnega družbenoekonomskega odnosa. Razumljivo je, da je taka funkcija države ustvarljiva predvsem v republikah,

na zvezni ravni pa le na tistih skupnih področjih, ki so izrecno prenešana z ustavo na zvezne organe.

Posebno pozornost moramo posvetiti samoupravni organiziranosti. Sedanje stanje nam kaže na tolikšno preorganiziranost, da nam ta sama po sebi zamegljuje ali celo povsem onemogoča stvarno samoupravljanje. Zaradi tega bi veljalo temeljito proučiti najbolj smotno obliko samoupravne organiziranosti, pri čemer bi morali zmanjšati obseg administracije na minimum. Kajti smisel samoupravljanja ni v administriranju, ampak v tem, da delegatsko sestavljene skupščine odločajo o vseh pomembnih vprašanjih, za izvajanje teh odločitev pa naj poskrbijo organi uprave ali delovne organizacije, kateri v tem primeru za svoje delo odgovarjajo samoupravnemu telesu, ki je odločitev sprejelo.

Kakšne naj bodo skupščine DPS

Pri organizaciji skupščin družbenopolitičnih skupnosti bi veljalo ponovno razmisliti o potrebnosti družbenopolitičnega zbora v republiki in o potrebi trdomne

sestave občinske skupščine. Dosedanje slabosti v delu občinskih skupščin v trdomnem sistemu narekujejo potrebo po tehtnem razmisleku ali ne zadošča v občini le en skupni, paritetno sestavljeni zbor, na katerem bi lahko delegati v neposrednem stiku konfrontirali svoja stališča do vprašanj, ki so na dnevnem redu. To bi pomenilo ne samo zmanjšanje stroškov sklica skupščine, ampak tudi vsebinsko polnejšo obliko odločanja v občini, kot osnovni družbenopolitični skupnosti.

Volilni sistem

Z gornjim je povezana tudi sprememba volilnega sistema. Dosedanje razprave so že nakazale potrebo po uveljavljanju neposrednih splošnih volitev. Pri volitvah v občinske skupščine ni nobenih razlogov za spreminjanje sedanje načina volitev delegat. Tega je praksa že potrdila. Vprašanje pa nastaja po volitvah delegatov v republiko in zvezno skupščino. Menim, da bi za republiški zbor združenega dela volili delegate po okoliših, za zbor občin pa po občinah neposredno ob splošnih volitvah. Neposredno bi lahko volili tudi delegate za zbor republik in pokrajin in za zvezni zbor

SEJA KONFERENCE OBČINSKE ORGANIZACIJE ZKS LJUBLJANA CENTER

potrebno analizirati celovito osnovno šolstvo ter šele na podlagi ugotovljenih dejstev korigirati programe. Pomanjkanje prostora, prenatrpanost v učilnicah, zastarela oprema in krčenje interesnih dejavnosti in največkrat tudi nestimulativno nagrajevanje ustvarjajo dodatne probleme. Tudi tu je potrebno več enotnosti in bolj racionalno poslovanje.

Lidija Mišič je zahtevala odpravo lažne solidarnosti in zoževanje razponov. Težnje po uravnolovki ne vodijo nikamor. Konkretno delo, znanje in strokovnost se morata izražati v bolj stimulativnem nagrajevanju. Izhodišče vsega pa je ustvarjeni dohodek.

Janja Colić je govorila o delu komunistov v vzgojno varstvenih ustanovah. Pri vzgoji naših najmlajših so bili doseženi že veliki uspehi zlasti po dograditvi vseh objektov VVO, ki so bili zgrajeni iz samoprispevka. VVO so vzorno urejene ter večjih problemov nimajo. Tare jih le pomanjkanje sredstev in nestimulativno nagrajevanje vzgojiteljskega kadra. Pedagoško delo je izhodišče za celotno delovanje na področju vzgoje in izobraževanja naših najmlajših.

Jožica Kokot-Kek se je zavzela za disciplino v naših vrstah. Žal pa vedno ni tako. Bližamo se položaju, ko bodo otroci ostali brez družbenega varstva, učenci in učitelji brez možnosti za kvalitetno delo, študentje brez štipendij, mi pa brez zdravstvene oskrbe.

Kam to vodi? Tudi državna uprava ima predpotopno opremo, kar prav gotovo onemogoča kvalitetno delo.

Razprava v »gospodarski« skupini: Kritične ocene, številni predlogi

Delegati konference občinske organizacije ZKS Ljubljana Center so se po prvem delu plenarnega zasedanja sestali v dveh ločenih skupinah. V prvi je tekla beseda o gospodarstvu, v drugi pa so razpravljali o družbenih dejavnostih. Povzemamo nekaj misli delegatov, ki so razpravljali v »gospodarski« skupini.

Ivo Panter je predlagal, naj bi gospodarska zbornica proučevala razmere na inozemskih tržiščih in tako pomagala gradbenim podjetjem, da usmerijo tja svojo dejavnost. Gradbinci so namreč zaradi zaostrenih gospodarskih razmer prisiljeni iskati nove rešitve, saj so zmogljivosti te dejavnosti takšne kot so bile poprej, ostalo je tudi enako število delavcev, investicij pa je vse manj.

Po mnenju **Viktorije Virag** bi si morala zveza komunistov prizadevati, da dobijo mladi bolj ustvarjalno vlogo v družbenem razvoju. Mladi skorajda ne sodelujejo v družbenem odločanju. Svoja izvajanja je podprla še s podatkom, da je bilo v prvih povojnih letih kar 53% vodilnih delavcev starih manj kot 26 let.

Zamrznitev cen je naperjena proti predelovalni industriji, ki jo je največ v razvitem delu države. **Miloš Varga** je v zvezi s tem poudaril, da zvezni vladi ne očita nestrokovnosti, ampak namen, da vzame sredstva tam, kjer so in jih preusmeri tja, kjer jih ni. Predlagal je, naj bi zadolžili delegate, ki bodo sodelovali na zvezni konferenci zveze komunistov, da zahtevajo uresničevanje sklepov 10. kongresa ZKJ, ki se je zavzel za tržno gospodarjenje. Med drugim se je zavzel za stimulativno nagrajevanje in bolj prožno kadrovsko politiko.

Stevan Horvat se je vprašal, kje je vzrok, da so nas prehitevali tisti, ki smo jih premagali v vojni. Čeprav smo v 40 letih dosegli vidne rezultate, pa smo še vedno soočeni z dejstvom, da zasluži naš delavec v rednem delovnem času manj denarja kot znaša socialna podpora v razvitem svetu.

Fani Zagmajster je obširno opisala težak materialni položaj PTT. Ko je govorila o neustreznosti politiki cen, je navedla ilustrativni podatek: cena telefonskega impulza je bila pred leti enaka ceni vožnje z avtobusom mestnega prometa. V tem razmerju je zdaj telefonski impulz kar 17 krat cenejši. Kljub uvajanju sodobne tehnologije zapuščajo pošto strokovno najboljše usposobljeni delavci.

Ob ugotovitvi, da je zveza komunistov izgubila zaupanje med ljudmi se je **Vika Šauta** zavzela za večjo kritičnost in za dogovor, kako bomo delali vnaprej. Kje so vzroki, da ne uresničujemo sklepov, zakaj prevladujeta lagodnost in nezainteresiranost? Med drugim je predlagala več povezave z delegati in delovnimi organizacijami iz drugih republik in več političnega dela med ljudmi.

Jože Slokar je med drugim opozoril, da v Ljubljani ta hip ne more nihče kupiti novega stanovanja, obenem pa gradbinci nimajo dela. Zakon postavlja določene strukture, ki so zadolžene za stanovanjsko gradnjo in očitno je, da je teh subjektov preveč. Potreben je dolgotrajen postopek, predno se vsi uskladijo med seboj in kar je najhuje – vsak hoče dobiti svoj delež.

Slavko Soršak je menil, da je zveza komunistov preveč obremenjena z neuspehi in to zdaj izkoriščajo razne skupine, da jo kritizirajo vseprek brez prave mere in brez dobrega okusa. Zdaj smo prišli tako daleč, da se posamezni člani ZK nočejo več izpostavljati na liniji partijske politike. Organizacija mora imeti realno oceno razvoja. Zlasti pa je pomembna prenova, ki mora zajeti vso organizacijo.

Vasil Vasev je opozoril na odliv strokovnih delavcev iz banke, kar povzroča slabo gospodarjenje.

Andrej Urbas je govoril o slabih materialnih pogojih za delo v kulturi. Opozoril je na tesno povezavo različnih dejavnikov na tem področju kot na primer prometa, gostinstva in podobno. Predstava je na primer brez pomena, če obiskovalci ne morejo priti zaradi neurejenih prometnih zvez. Srečata naj se ustvarjalna pamet gospodarstva in kulture.

Marko Golob je izrazil bojazen, da ohranjamo v sedanjih kriznih razmerah status quo. Kakšno je vodilo ZK, da bo postala učinkovita in kaj je tisto, kar nas bo popeljalo iz krize.

po prirejenih okoliših. Vsi ti delegati bi bili izvoljeni sicer neposredno, vendar bi morali biti vezani na osnovne skupščine, republiški na občinske, zvezni pa na republiško skupščino in v teh skupščinah tudi dobivati usmeritve za delo. To sicer pomeni vračanje na stalni mandat, vendar bi ob tem le zaostri odgovornost teh delegatov za njihovo delo v skupščinah, pa tudi za njihovo odgovornost do volilcev, ki so jih izvolili.

Izvršni svet ali vlada

Posebno pozornost velja nameniti tudi vlogi, pooblastilom in pristojnostim izvršnih svetov. Položaj le-teh je že vseskozi močno vprašljiv. Obnašajo se, pa tudi javnost od njih to zahteva, kot vlade, so pa po ustavi le politično-izvršni organi skupščine. Tako smo priče često neproduktivnemu obnašanju, ko izvršni svet od skupščine izsiljuje sprejem določenih predpisov, delegati jih večinoma sprejemajo, nato pa postavljajo vprašanje odgovornosti izvršnega sveta, ta pa to odgovornost vrača nazaj v skupščino. To je v stvari začarani krog, gordijski voz, ki ga bo potrebno presekat.

Praksa kaže, da bo potrebno ponovno uvesti vlade z njihovimi pooblastili, da v okviru zakonov in ustave s polno odgovornostjo opravljajo svojo funkcijo. Ta se stoji v skrbi za izvajanje v skupščini družbenopolitične skupnosti sprejete politike in v izdajanju podzakonskih aktov za izvajanje zakonov. V tem primeru imamo opravka z najvišjim upravnim organom, ki je za svoje delo neposredno odgovoren skupščini. S tem izgublja značaj izvršilno-političnega organa skupščine in ponovno prevzema vlogo vlade z lastnimi pooblastili in tudi neposredno odgovornostjo.

Banka ali blagajna izvršnega sveta

V zvezi z gornjim je nujno omeniti tudi vlogo in položaj Narodne banke Jugoslavije. Ta je z Narodnimi bankami republik in pokrajinske ustanove enotnega monetarnega sistema, ki izvaja skupno monetarno in devizno politiko ter skupno kreditno politiko kot jo določa skupščina SFRJ. V nobenem primeru pa ne more biti interna banka zveznega izvršnega sveta, kot je slučaj s de-

poziti sredstev federacije in vodenje bančnih poslov za potrebe JNA in federacije mora opravljati druga banka. Takšno mešanje poslov nujno vodi do tega, da se vprašanja skupne monetarne in devizne politike mešajo z nastalimi potrebami prekoračitev in ostalih potreb federacije.

Ni sožitja brez čistih računov

Naj zaključim s temi razmišljanji. Nisem se spuščal v podrobne pripombe k ponujenim predlogom amandmajev. Menim, da takšni kot so, nimajo izgleda, da jih skupščina SFRJ sprejme. Potrebno bo mnogo dela na usklajevanju pripomb, ki bodo dane v javni razpravi. Vkljub neugodnemu času sem prepričan, da bomo v vsej Jugoslaviji našli na dovolj politične volje za udržitve spoznanja o odgovornosti vsake republike za svoj lastni razvoj in da na zvezni ravni rešujemo le zadeve, ki smo jih z ustavo opredelili kot skupne.

Zaradi tega so ta razmišljanja usmerjena na vprašanja, ki jih bomo morali razrešiti, če želimo vrniti Jugoslaviji vsaj del tiste vere in zaupanja, ki ga je bila deležna ob svojem ponovnem rojstvu v Jajcu. Federacija

aktivno Jugoslavijo je rodilo spoznanje, da je interes vsakega naroda v njej odraz lastnega interesa, da je federativna ureditev jamstvo svobodnega razvoja vsakega njenega suverena dela. Ni sožitja brez čistih računov, teh pa ni, če izpostavljamo pravice, pozabljamo pa na dolžnosti. Spoštovanje razlik vodi k razumevanju, to pa odpira prijateljstvo med narodi, ki so se združili v skupni državi. Čas je, da se tega zavemo! Vse drugo nas vodi v poglobljanje krize.

»Sreče človeku ne more dati niti država niti sistem niti politična partija. Srečo si lahko človek ustvari samo sam. Avantgardne sile socializma in socialistična družba imajo potemtakem lahko samo en cilj – da glede na možnosti danega zgodovinskega trenutka ustvarjajo razmere, v katerih bo človek kar najbolj svoboden pri takšnem osebnem izražanju in ustvarjanju, da bo lahko – na podlagi družbene lastnine proizvodnih sredstev – svobodno delal in ustvarjal svojo srečo. To je samoupravljajenje.« To je rekel Edvard Kardelj. Na vseh nas je, da se tega zavemo in v javni razpravi o osnutkih amandmajev to tudi glasno povemo.

IVO BERNARD

Vloga sindikata in današnji čas

Letna programska seja občinskega sveta Zveze sindikatov občine Ljubljana Center je bila letos izjemno kritična predvsem do organizacije same, njenega delovanja in vloge, ki jo še ima v širšem družbenem prostoru. Že iz samega poročila o delu v minulemu letu je bilo mogoče sklepati o nemoči te najširše organizacije delavcev. Kljub temu, da so vse leto spremljali poslovanje delovnih organizacij, da so se tvorno vključevali v razprave o vse mogočih gradivih, od resolucij do zakona o združenem delu, oziroma njegovih spremembah, lahko med vidne uspehe uvrstijo zlasti tiste akcije, ki so tudi po sindikalni plati obrobne pomena.

Prav razprava o poročilu o delu in programu dela v prihodnjem obdobju je sprožila val spontanega nezadovoljstva številnih sindikalnih aktivistov, ki so izrazili prepričanje, da se s svojim delom odmakajo od tistega pravega sindikalnega bistva, da trošijo veliko energije v prazno, da se pri svojem delu zgubljajo in se vse bolj odmakajo od tistega, kar bi morali početi.

ZAKAJ TAKO?

Nadvse nadležna pločevina

Ena od zelo žgočih zadev občinskega sveta Center je promet – tako mirujoči kot tekoči. Res je, da je stiska velika in da je skrajno težko najti parkirni prostor. Če pa k temu dodamo še miselnost, da se mora vsak pripeljati prav do tistega mesta, kamor je namenjen, potem se ne moremo čuditi, da iznajdljivost in predrznost voznikov nimata meja.

Jasno označena prepoved parkiranja, kot jo vidimo na zgornji sliki, očitno nikogar ne moti. To je vsakdanji in povsem normalni pojav na koncu Igriske ulice pred ljubljansko Dramo. Tudi če pride pajek, je nekaj minut za tem že vse spet po starem. Stvar je toliko bolj nerodna, ker je prav tu izvozno uvozna rampa za tovarnjake Maximarketa. Miličniki očitno niso najbolj uspešni pri preganjanju take brezobzirnosti.

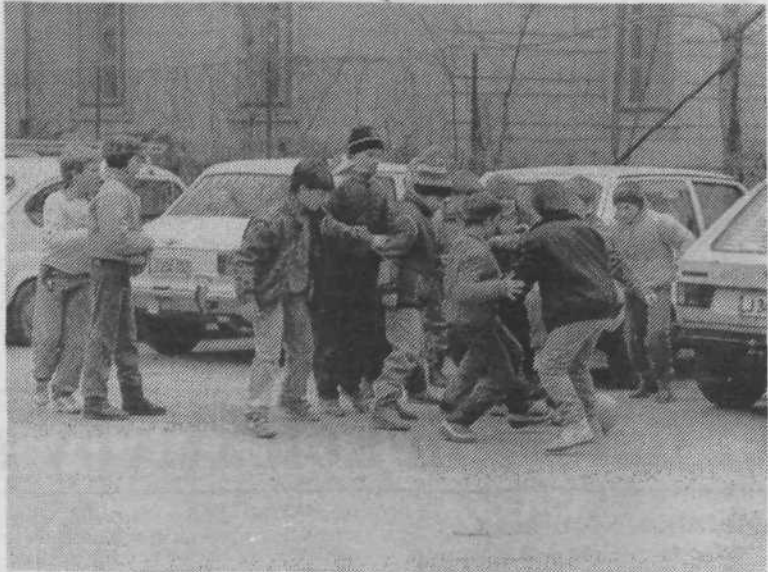
Če pa že govorimo o brezobzirnosti, potem si jo oglejmo na spodnji sliki, kjer je pojav nekoliko manj na očeh, zato pa toliko bolj nevaren. Prostor za parkiranje so si vozniki poiskali kar na otroškem igrišču za osnovno šolo Tone Čufar za poslopjem RTV. Otrokom so tako kljub jasno označeni prepovedani vožnji za vsa vozila zasedli še tistih nekaj metrov površine, ki jo imajo na voljo za svoje proste urice. Otroci se zdaj igrajo kar med pločevino. Najhuje pa je, da marsikateri voznik pridrvi na igrišče kot da je na dirkalni stezi in samo slučaj se imamo zahvaliti, da do slej še ni prišlo do nesreče.

Kaže, da so organi pregona tudi v tem primeru brez moči.

N. I.

Vsakdanji prizor pri ljubljanski Drami

Igrice med avtomobili na otroškem igrišču za osnovno šolo Tone Čufar